

Waarnemingen

De BSPnb-soorten kunnen tevens worden ingestuurd op de daarvoor bestemde sovon-formulieren (zie ook de sovon-website: www.sovon.nl). Landelijke zeldzaamheden kunnen worden ingediend bij de cdna (www.dutchbirding.nl). Informatie en formulieren zijn te verkrijgen bij Bert de Bruin (050-3139251) of de samensteller van de rubriek.

De waarnemingenrubriek wordt samengesteld door Theo Bakker.

Waarnemingen over de periode 1 december 2002 t/m 28 februari 2003 graag zo spoedig mogelijk insturen naar:

Theo Bakker, Eemsgolaan 24,
9727 DW Groningen.
e-mail: waarneming@avifaunagroningen.nl
telefoon: 050-5263698 of 06-11095493

Waarnemingen 1 september tot en met 30 november 2002

Kleine Zwaan

De Kleine Zwanen waren vrij laat dit najaar: de eerste werden gezien op 27 september (elf over de Eemshaven) en pas op 4 oktober werden de eerste opgemerkt in de Lauwersmeer.

Sneeuwganzen

Op 19 oktober zaten drie adult witte fase Sneeuwganzen tussen Grauwe Ganzen in de Noordpolder. Van 29 oktober tot 17 november werden ze gezien in het Lauwersmeergebied, op 29 oktober nog in de Bantpolder maar later voornamelijk in de omgeving van de kazerne. Alle drie vogels waren geringd met een klein metalen ringetje en betreffen dus hoogstwaarschijnlijk de sinds 1992 jaarlijks terugkerende vogels, al zijn het in de loop der jaren wel wat minder geworden (in 1992 zes, 1993 zes, 1994 zeven, 1995 acht, 1996 zes, 1997 zes, 1998 drie, 1999 vier, 2000 vier, 2001 vier, 2002 drie). In alle jaren werden ze in het Lauwersmeergebied en omgeving bijna alleen waargenomen in oktober en november.

Sneeuwganzen, Zoutkamperril, Lauwersmeer,
2 november 2002. Foto: Willem Hartholt.

Ross' Gans

Van 14 tot 26 september zat een ongeringde, adult witte fase Ross' Gans tussen Brandganzen in de Bantpolder en buitendijks bij Paesens. Op 28 september werd ongetwijfeld dezelfde vogel gezien in zuidwest Friesland en vanaf 9 oktober in Zuid-Holland.

Ross' Gans, Paezemerlannen,
18 september 2002. Foto: Willem Hartholt.

Taigarietganzen

Vanaf 31 oktober werden enkele gezien in het Lauwersmeergebied, in de Westpolder en bij Slochteren, altijd tussen grote aantallen Toendrarietganzen.

Toendrarietgans, Schaaphok, 10 november 2002.

Foto: Willem Hartholt

Dwerggans, Tibma, 9 oktober 2002.

Foto: Willem Hartholt

Kleine Rietgans

Over de telpost op het oostelijk Eemshaventerrein vlogen tussen 15 september en 15 november totaal 5.229, met maximaal 1.156 op 21 september, 1.310 op 22 september en 1.054 op 6 oktober.

In het Lauwersmeergebied werden de eerste gezien op 12 september (zestien in de Ezumakeeg) en tot eind november werden hier kleine aantallen (maximaal enkele tientallen) gemeld, de meeste eind september tot begin oktober.

Elders in de provincie werden her en der vogels opgemerkt, vooral boven de stad Groningen, en wederom vooral eind september tot begin oktober. Vermeldenswaard is nog de waarneming van 550 over Lutjegast op 1 oktober. In november werden maar weinig Kleine Rietganzen meer gezien in de provincie.

Dwerggans

De eerste Dwerggans, een adult, werd gezien op 25 september in de Peazemerlannen. Deze vogel zat hier tot in oktober.

Op 28 september waren al zestien aanwezig in de Anjumer Kolken en dit aantal liep op tot een record van veertig op 23 oktober. Na 24 oktober werden nog maar kleine aantallen gezien in het Lauwersmeergebied, maximaal zes op 31 oktober en vier op 17 november. Na 17 november kwamen er geen waarnemingen meer binnen. Verder zat er van 15 tot 20 oktober nog één in de omgeving van Eelderwolde, die hier zowel op Drents als op Gronings grondgebied werd waargenomen.

Roodhalsgans

Vanaf 24 september werden weer Roodhalsganzen gezien aan de Friese kant van het Lauwersmeergebied, met name in de Bantpolder en de Anjumer Kolken. Het ging hooguit om enkele vogels en alleen op 31 oktober werd meer dan één gezien, namelijk twee. Verder vloog op 2 november nog één over De Poffert (ten westen van Groningen) in zuidwestelijke richting.

Witbuikrotgans

Op 6 oktober vlogen vier over de telpost in de Eemshaven en op 9 november vloog één langs Lauwersoog.

Rotgans

Op 26 september werd 's nachts een groep gehoord boven de stad Groningen.

Casarca

Van 15 tot 18 oktober werd één gezien bij Eelderwolde, zowel in Drenthe als Groningen en van 28 oktober tot 9 november zat één in Polder Breebaart.

Krooneend

Op 15 september verbleef een mannetje in eclipskleed in Polder Breebaart.

Zwarte Zee-eend

Tussen 14 september en 24 november werden langs de kust 43 gezien, voornamelijk in de Eemshaven. Daarnaast zwom er op 23 november een vrouwtje op het Schildmeer.

Grote Zee-eend

Tussen 14 september en 5 november vlogen dertien langs de Eemshaven. Daarnaast zaten op 14 september twee bij Rottumerplaat en op 7 november vlogen zes langs Lauwersoog.

Ijseend

Op 28 oktober en 7 en 9 november vloog telkens één langs Lauwersoog. Op zowel 4 als 5 november vlogen twee langs de Eemshaven.

Nonnetje

Vanaf 29 september werd weer regelmatig een vrouwtje gezien langs de Kardingermaar bij Noorddijk.

Roodkeelduiker

Tussen 14 september en 5 november vlogen vijftien langs de Eemshaven. Voornamelijk in november werden hier ook pleisterende vogels gezien, meestal één maar op 26 november twee en op 30 november drie. Tussen 6 oktober en 9 november vlogen elf langs Lauwersoog. Pleisterende vogels werden hier gezien op 19 oktober en van 23 tot 30 november. Daarnaast werd nog één gezien op 19 oktober op het Paterswoldse Meer, vloog op 21 november een Roodkeel- of Parelduiker over de vloeivelden bij Hoogkerk en zwom op 24 november één op het Nieuwe Robbengat in de Lauwersmeer.

Parelduiker, Paterswoldse Meer, november 2002.

Foto: Dušan Brinkhuizen.

Parelduiker

Tussen 22 september en 9 november vlogen negen (waarvan vier op 7 november) langs Lauwersoog. Langs de Eemshaven vlogen op 26 oktober één, op 2 november één en op 5 november twee. Verder vlogen op 19 oktober nog

twee langs de Kustweg in de Lauwersmeer.

Pleisterende vogels werden gezien op 7 november bij Lauwersoog en van 4 tot 22 november op het Paterswoldse Meer.

Ijsduiker

Op 19 oktober vloog één samen met twee Parelduikers en één Roodkeelduiker langs de Kustweg in de Lauwersmeer.

Roodhalsfuut

Van 17 september tot eind november werden regelmatig Roodhalsfuten gezien in en bij Lauwersoog.

Het is niet duidelijk om hoeveel vogels het in totaal ging, maar er werd nooit meer dan één tegelijk gezien. Verder vloog hier op 17 oktober nog één langs. In de Eemshaven werd tussen 10 en 22 november één gezien en hier vloog op 22 september en 29 oktober één langs. Verder werd op 21 oktober één gezien bij de pier van Delfzijl en van 31 oktober tot 8 november verbleef één ten noorden van Noorddijk op een vijver in het recreatiegebied

Roodhalsfuut, Lauwersoog, 23 november 2002.

Foto: Willem Hartholt.

Kardinge. Op 9 november werd dezelfde vogel gezien op het Eemskanaal bij de stad.

Kuifduiker

Op 29 oktober zwom één op de Piccardthofplas in de stad Groningen, van 10 tot 17 november zat één op de Hoornse Plas bij de stad en op 22 november werd één gezien op het Paterswoldse Meer. Mogelijk ging het in alle drie gevallen om dezelfde vogel.

Geoorde Fuut

Tot 26 september werd nog af en toe één gezien in de Ezumakeeg. Op 25 oktober zwom één in de grote plas op het oostelijk Eemshaventerrein.

Noordse Stormvogel

Op 22 september vlogen drie langs Lauwersoog en op 11 oktober werden twee dood gevonden in de Peazemerlannen.

Vaal Stormvogeltje

Er werden twaalf Vaaltjes gezien. Langs Lauwersoog vlogen op 6 oktober één, op 28 oktober zes en op 9 november één. Daarnaast vloog op 6 oktober één langs de Eemshaven en op 9 november drie langs de Kustweg in de Lauwersmeer.

Jan-van-gent

Op 6 en 26 oktober vloog één langs de Eemshaven en op 28 oktober vlogen vier langs Lauwersoog. Erg bijzonder was de binnenland-waarneming van een juveniel boven Eenum op 6 oktober.

Kuifaalscholver

Op 27 oktober zaten twee onvolwassen in de haven van Lauwersoog en op 3 november zat een onvolwassen in de Julianahaven in de Eemshaven.

Roerdomp

In het Lauwersmeergebied werden twaalf à dertien territoria vastgesteld. Ook in het najaar werden hier regelmatig Roerdampen gezien, voornamelijk bij de Vlinderbalg en in de Ezumakeeg. Buiten het Lauwersmeergebied werden ze af en toe gezien op het oostelijk Eemshaventerrein, in de Veenhuizerstukken en bij het Foxholstermeer.

Kwak

Het gehele voorjaar werd regelmatig een roepende Kwak gehoord bij camping De Pomp in de Kollumerwaard.

Op 7 augustus werd een juveniel gefotografeerd aan het Aduarderdiep tussen Aduarderzijl en Frouketil. Deze vogel was hier al een paar dagen aanwezig.

Koereiger

In de tweede helft van november werden twee of drie Koereigers gezien in de provincie. Op 17 november zat één in Polder het Oosterland ten oosten van het Friesche Veen. Van 20 tot 27 november zat één langs de Oude Veendijk tussen Vlagtwedde en Bourtange en op 23 november ten slotte vloog één over Niekerk.

Koereiger, Vlagtwedde november 2002.

Foto: Huub Lanfers

Kleine Zilverreiger

Er kwamen slechts vier waarnemingen binnen: op 11 september vloog één over Winschoten naar zuidwest, op 17 september vloog één van Lauwersoog naar Schiermonnikoog, op 25 september zat één buitendijks bij Paesens en op 20 oktober liep één op het wad bij de Emmapolder.

Grote Zilverreiger

De gehele periode waren Grote Zilverreigers aanwezig in het Lauwersmeergebied. De hoogste aantallen werden gezien begin september (maximaal veertien op 8 september) waarna het aantal waarnemingen langzaam terug liep. In oktober werden nog tot zeven op een dag gemeld en in november bedroeg het hoogste dagtotaal vier. In de Veenhuizerstukken bij Stadskanaal waren ze ook de gehele periode aanwezig en daar werden regelmatig meer dan tien gezien, met maximaal dertien op 20 november. Elders in de provincie werden op de volgende plekken nog pleisterende Grote Zilverreigers gezien: oostelijk

Eemshaventerrein, De Tjamme, Polder Breebaart, Tripsbos bij Sappemeer, Winschoterzijk, Emmapolder, kwelder Noordpolder, Oosterpolder, Julianapolder, Lettelberter Bergboezem, Noordlaarderbos en bij de Wildervanksterdallen. Op Polder Breebaart na (twee vogels) ging het in alle gevallen om één vogel. Overvliegende vogels werden gezien op de telpost in de Eemshaven tussen 1 september en 22 oktober (totaal 13 met maximaal twee op een dag), boven de Oosterparkwijk in Groningen en boven telpost Zuidveld bij Selligen.

Ooievaar

Op 30 september werd een Ooievaar gezien bij Ulrum.

Lepelaar

In 2002 hebben op Rottumeroog vier en op Rottumerslaag negentien paar gebroed. In 2001 waren dit nog respectievelijk drie en tien paar.

Wespendief

Tot 17 september werden nog vier gemeld, twee over de Eemshaven en twee in de Lauwersmeer.

Zwarte Wouw

Op 3 september vloog één over Hoogezand en op 28 september één over het Leekstermeer.

Rode Wouw

Op 17 oktober werd één gezien boven het oostelijk Eemshaventerrein en op 24 november vloog één in oostelijke richting over Paesens.

Zeearend

In het Lauwersmeergebied werden Zeearenden gezien op 19 en 20 september bij het Jaap Deensgat, op 25 september boven Kollumerpomp, op 10 en 11 oktober bij Achter de Zwart en op 22 oktober in de Bantpolder. Op 21 september en 18 oktober vloog één over het oostelijk Eemshaventerrein en op 6 oktober zat één in de Dollard, tussen Kamp en Nieuwe Statenzijl. Op 12 oktober tenslotte vloog één, mogelijk

dezelfde vogel, over Jipsingbourtange en Noordlaren.

Het ging in alle gevallen om juveniele of onvolwassen vogels.

Bruine Kiekendief

Op 1 en 12 november werden nog Bruine Kiekendieven gezien in de Ezumakeeg, respectievelijk een adult vrouwtje en een juveniel.

Blauwe Kiekendief

In 2002 hebben, evenals in 2001, twee paar gebroed in het Lauwersmeergebied.

Grauwe Kiekendief

In september werden nog drie gemeld: op 8 september vloog één over het oostelijk Eemshaventerrein en zat een juveniel in de Reiderwolderpolder en op 18 september werd een juveniel gezien bij het Oude Robbengat in de Lauwersmeer.

Ruigpootbuiser

De eerste Ruigpootbuiser werd al weer gezien op 8 september boven Usquert. Tussen 18 september en 15 november trokken acht over de telpost in de Eemshaven en in oktober en november werden hier enkele ter plaatse gezien. Verder werden langs de Noordkust en in het Lauwersmeergebied in oktober en november slechts enkele gezien.

In het binnenland werden vogels gezien op 25 september bij het Tripsbos bij Sappemeer, op 3 oktober bij Kolham en tussen 20 oktober en 12 november bij Noorddijk in het recreatiegebied Karding.

Bastaardarend

Erg leuk was de waarneming van een adulte Bastaardarend in de Kollumerwaard in de Lauwersmeer op 12 september.

Visarend

Tot 11 september werden nog pleisterende Visarenden gezien in de Westerbroekstermadepolder, de Veenhuizerstukken en het Zuidlaardermeergebied en bij het Paterswoldse Meer. In het Lauwersmeergebied werd tussen 11 september en 1 oktober één

Roodpootvalk, Suyderoogh, Lauwersmeer, September 2002.

Foto: Eric Koops

gezien, voornamelijk boven de Vlinderbalg en het Jaap Deensgat. Op 3, 9 en 12 september en 6 oktober vloog één over de telpost in de Eemshaven. Verder vlogen nog Visarenden over Sellingen op 13 september en Rottumeroog op 14 september. Een erg late vogel werd gemeld op 31 oktober boven Noordhorn.

Roodpootvalk

In september en oktober werden, na de drie juvenielen eind augustus in de Eemshaven, nog vier nieuwe juvenielen gezien, waarmee het najaarstotaal op zeven komt. Op het oostelijk Eemshaventerrein werd op 1 en 2 september nog één (van de drie uit augustus) gezien.

Op 11 september was hier weer één ter plaatse en op 30 september vloog één langs de telpost. Van 17 tot 24 september verbleef één bij Suyderoogh in de Lauwersmeer en de laatste werd gezien boven het Stadspark in Groningen op 3 oktober.

Smelleken

Langs de telpost in de Eemshaven trokken tus-

sen 3 september en 15 november in totaal 33, met als hoogste dagtotaal vier op 20 en 24 september. Verder werden vanaf 7 september langs de Groningse kust nog 38 Smellekens gezien waarvan veertien in september, veertien in oktober en tien in november.

In het binnenland werden slechts drie of vier opgemerkt: op 30 september bij Waterhuizen, op 15 en 20 november bij Leek-Nienoord en op 29 november bij Wildervank.

Slechtvalk

Langs de gehele kust werden tientallen gezien, met name in het Lauwersmeergebied en de Eemshaven. In het binnenland werden verspreid over de provincie vanaf 22 september minimaal negentien waargenomen, waaronder enkele die langere tijd op één plek verbleven zoals op de A-kerk in Groningen en bij Noorddijk in het recreatiegebied Kardingse.

Sakervalk

Op 10 november werd een Sakervalk gefotografeerd in de Kollumerwaard in de Lauwersmeer.

Porseleinhoen

In het Lauwersmeergebied werden circa vijftien territoria vastgesteld. Tot 18 september werden nog Porseleinhoenders waargenomen in de Ezumakeeg, op het oostelijk Eemshaven-terrein en in de Westerbroekstermadepolder.

Kleinst Waterhoen

Op 25 mei en 1 juni werd op de vloeivelden van Ter Apel een roepend mannetje Kleinst Waterhoen gehoord en opgenomen.

Kwartelkoning

De waarneming van een laag over Hoogkerk vliegende en roepende Kwartelkoning op 8 september is opmerkelijk te noemen.

Kraanvogel

Op 23 september vlogen zes over de telpost in de Eemshaven, op 12 oktober werd één gezien in de Ezumakeeg, op 16 oktober werd een dode adult gevonden buitendijks bij de centrale in de Eemshaven, op 8 november pleisterden 31 bij Vlagtwedde, op 13 november verbleven twee bij Sellingen en op 18 november vlogen hier vijf over. Op 17 november werden nog Kraanvogels gehoord boven de NAM-locatie bij Grijpskerk.

Scholekster

De waarneming van een Scholekster op 24 november bij de plas van Ruskenveen in Hoogkerk is uitzonderlijk laat voor het binnenland.

Strandplevier

Op 8 september zat één in Polder Breebaart.

Drieteenstrandloper

Langs de Noordkust zijn Drieteenstrandlopers niet algemeen. De meeste werden gezien in september en oktober in en rond de Eemshaven (enkele tientallen). De overige waarnemingen kwamen van Polder Breebaart (één op 1 september), het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer (één op 14 september) en Lauwersoog (twee op 28 oktober en één op 23 november). In het binnenland werd één gezien op 19 oktober op de vloeivelden bij Hoogkerk.

Kleine Strandloper

Late Kleine Strandlopers werden nog waargenomen op 11 november in de Bantpolder en op 22 november in de Ezumakeeg.

Temmincks Strandloper

In de Ezumakeeg werden tot 14 september nog tot twee op een dag gezien. Verder zat er op 2 september één bij het Oude Robbengat in de Lauwersmeer en op 8 september één in Polder Breebaart.

Paarse Strandloper

In de Eemshaven zaten op 7 september één en op 17 oktober drie Paarse Strandlopers. Vanaf 5 oktober werden ze weer gezien in de haven van Lauwersoog, meestal tussen de Steenlopers. Er werden maximaal vijf op een dag gezien (23 november). Verder vlogen hier tussen 23 september en 9 november nog negen langs.

Bonte Strandloper

Bonte Strandlopers zijn in het (echte) binnenland van de provincie niet algemeen en vijftien vogels in de Veenhuizerstukken op 5 oktober is zeker vermeldenswaard.

Bokje

Tussen 14 september en 21 november werden enkele tientallen Bokjes gezien in de provincie. Zoals gebruikelijk werden de hoogste aantallen geteld in de Eemshaven met bijvoorbeeld op 16 oktober dertig op het oostelijke en vijf op het westelijke terrein.

Opvallend waren verder nog de waarnemingen op Rottumerplaat (drie op 6 oktober) en op de Zoutkamperplaat in de Lauwersmeer (negen op 26 oktober).

Houtsnip

In oktober en, met name, in november werden her en der in de provincie Houtsnippen opgemerkt. Er werden 25 doorgegeven (vijf in oktober en twintig in november).

Grutto

In oktober en november werden op enkele plaatsen Grutto's gezien. Het zou hierbij heel goed om IJslandse Grutto's kunnen gaan, deze

staan immers bekend als noordelijk overwinterende vogels en 'onze' Grutto's zijn in september al vertrokken, maar er zijn tot op heden geen harde kenmerken om Grutto's in winterkleed met zekerheid te kunnen determineren op ondersoort.

Op 13 oktober werden acht gezien in Polder Breebaart, op 21 en 23 oktober twee respectievelijk drie in de Anjumer Kolken en op 9 november twee in de Dollard en vijf in Polder Breebaart. Op 15 november vloog één langs de Eemshaven en op 16 november werden twee gezien in de Bantpolder.

Poelruiter

In de Ezumakeeg werd van 3 tot 8 september één gezien en op 14 september twee. In de Lauwersmeer bij Achter de Zwartten zaten op 7 september één en een dag later twee.

Witgat

In november werden vier gemeld: op 16 november in de Oostpolder, op 17 november op de Zoutkamperplaat in de Lauwersmeer, op 23 november bij Veendam en op 29 november in de Oostpolder.

Oeverloper

Late Oeverlopers werden gezien van 19 oktober tot 1 november op de vloeivelden van Hoogkerk en op 17 november op het oostelijk Eemshaventerrein.

Grauwe Franjepoot

Van 1 tot 10 september werden tot drie juvenielen gezien in de Ezumakeeg en op 7 en 8 september zaten twee respectievelijk drie bij Achter de Zwartten in de Lauwersmeer.

Verder werd er nog een erg late vogel gezien op 30 oktober op de Vlinderbalg in de Lauwersmeer.

Dit was de laatste ooit in de provincie, de laatste waarneming tot nu toe was een juveniel op 28 en 29 oktober 1998 bij het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer (foto in De Grauwe Gors 27(2):178).

Rosse Franjepoot

Tussen 14 september en 9 november werden negen gezien langs de kust. De meeste werden

waargenomen in de Eemshaven (14 en 20 september één) en bij Lauwersoog (22 september één, 18 en 28 oktober één en 9 november twee). Verder zat er op 22 september nog één in de Ezumakeeg en op 10 oktober zwom één bij de Spijksterpompen bij Nieuwstad ten zuiden van de Eemshaven.

Kleine Jager

Tussen 1 september en 9 november werden in de provincie 33 waargenomen, waarvan de meeste (21) in september in de Eemshaven (met vijf op 14, vier op 17 en acht op 22 september). Verder werden ze nog gezien in Lauwersoog (vier), Bij de pier van Oterdum (vier) en in de Carel Coenraadpolder (één).

Kleinste Jager

Op 22 september vloog een juveniel langs de telpost in de Eemshaven.

Grote Jager

Langs de Eemshaven vlogen op 14 september drie Grote Jagers en op 22 september één.

Op 22 september, 28 oktober en 9 november vloog één langs Lauwersoog. Pleisterende vogels werden gezien op 28 oktober bij Lauwersoog, op 31 oktober buitendijks bij de Emmapolder en op 9 november langs de Kustweg in de Lauwersmeer.

Zwartkopmeeuw

Langs Lauwersoog vlogen op 22 september een adult, op 6 oktober een adult en op 9 november een tweede-winter.

Verder vloog op 17 september nog één langs de Eemshaven, zat op 23 oktober een eerste-winter bij Anjum en op 10 november een adult bij Woldendorp.

Vorkstaartmeeuw

Er waren twee waarnemingen: op 17 september vloog één langs de Eemshaven en op 23 september vloog een juveniel langs Lauwersoog.

Geelpootmeeuw

Op 8 september werd een adult gezien in Polder Breebaart.

Pontische Meeuw

Op 20 oktober zat een eerste-winter bij de centrale in de Eemshaven en op 7 en 9 november werd een tweede-winter gezien in Lauwersoog.

Drieteenmeeuw

Tussen 21 september en 10 november werden, ondanks enkele dagen met harde wind, slechts twaalf gezien. Vrijwel alle waarnemingen kwamen van Lauwersoog of de Eemshaven.

Lachstern

Op 19 september vloog één langs de telpost op het oostelijk Eemshaventerrein en op 20 september vloog één bij Lauwersoog naar zuid.

Reuzenster

In het Lauwersmeergebied werden begin september nog tot vijf op een dag gezien. De laatste werd gezien bij Achter de Zwarten op 22 september.

Op Rottumerplaat werden op 14 september twee gezien en op Rottumeroog op 19 september ook (dezelfde?) twee. Op 15 september vloog één langs de telpost in de Eemshaven.

Grote Stern

Een late Grote Stern vloog op 9 november langs Lauwersoog.

Visdief

Op 4 november vloog één langs de Eemshaven.

Witvleugelstern

Van 28 september tot 1 oktober liet een juvniel zich leuk bekijken op de grote plas op het oostelijk Eemshaventerrein.

Zeekoet

Tussen 23 september en 7 november werden vijf gezien bij Lauwersoog en op 3 november vloog één langs de Eemshaven.

Kleine Alk

Op 9 november vlogen twee langs Lauwersoog.

Zomertortel

De laatste twee werden gemeld op 24 septem-

ber bij het Nieuwe Robbengat in de Lauwersmeer.

Koekoek

Een late Koekoek werd gezien op 25 september bij Noorddijk in het recreatiegebied Kardingse.

Kerkuil

In oktober en november werden enkele doortrekkers opgemerkt in de singels in Lauwersoog en de Eemshaven.

Steenuil

De gehele periode werd regelmatig één gezien bij het zogenaamde tunneltje bij Anjum.

Velduil

In het Lauwersmeergebied werd één territorium vastgesteld op de centrale platen. Tussen 8 en 20 september werd regelmatig één gezien in de Bantpolder en tussen 29 september en 9 november werd af en toe een opgemerkt in de Peazemerlannen. Tussen 12 oktober en 22 november werden tot vijf op een dag gezien op het oostelijk Eemshaventerrein. Verder werden nog Velduilen gezien op 11 september in de Tjamme (maar liefst negen), op 21 september bij de kazerne in de Lauwersmeer, op 7 november in de Ezumakeeg en op 17 november bij de Lettelberter petten.

Gierzwaluw

In de provincie werd in september nog een veertigtal gezien, de laatste op 14 september.

Ijsvogel

De laatste paar jaar worden er steeds meer gezien in de provincie. Voor september tot november kwamen er waarnemingen binnen van ongeveer twintig vaste plekken en werden er nog circa dertig vogels gemeld van plekken waar hooguit een enkele keer Ijsvogels werden gezien.

Draaihals

Tussen 11 en 14 september werden vijf gezien, twee in de Eemshaven en drie in het Lauwersmeergebied.

Groene Specht

Buiten de reguliere broedgebieden werden vogels gezien op 16 oktober in Veendam en eind november in het Scharlakenbos bij Haren. Verder werden bij Sellingen met enige regelmaat Groene Spechten waargenomen.

Kleine Bonte Specht

Waarnemingen buiten de broedgebieden betroffen vogels bij Robbenoort in Lauwersoog op 29 september en 13 november en bij het Nieuwe Robbengat in de Lauwersmeer op 7 november.

Kortteenleeuwerik

Op de telpost in de Eemshaven werden dit najaar maar liefst vier opgemerkt: op 19 september, op 1 oktober, op 2 oktober en op 8 november.

Alle vogels vlogen over in zuidoostelijke richting.

Boomleeuwerik

Er vlogen op 15 oktober drie, op 29 oktober twee en op 15 november drie Boomleeuweriken over de telpost op het oostelijk Eemshaventerrein. Op 28 september vloog één over telpost Zuidveld bij Sellingen en op 10 november één over Niekerk.

Strandleeuwerik

De eerste voor het najaar werd gezien op 23 september maar pas vanaf half oktober werden grotere aantallen gemeld.

De meeste werden gezien op het oostelijk Eemshaventerrein en langs de Noordkust, met name op de kwelder van de Noordpolder.

Boerenzwaluw

Late Boerenzwaluwen vlogen op 15 november over de telpost in de Eemshaven en op 24 november boven de Peazemerlannen.

Roodstuitzwaluw

Op 2 september vloog één langs de telpost in de Eemshaven. Dit was, na twee vogels in mei, voor deze plek alweer de derde dit jaar.

Grote Pieper

Tussen 1 oktober en 5 november werden in de Eemshaven ongeveer twaalf Grote Piepers gezien. De beste dag was 16 oktober met drie vogels in het veld ter plaatse en twee vogels overvliegend. Buiten de Eemshaven werd nog één gezien op 13 oktober op de Dollardkwelder.

Duinpieper

Tussen 2 september en 16 oktober vlogen negen over de telpost in de Eemshaven. Verder werd op 2 september nog één gezien op de vloeivelden van Hoogkerk.

Engelse Kwikstaart

Op 7 september werd een Engelse Gele Kwikstaart gemeld uit de Ezumakeeg.

Grote Gele Kwikstaart

Net als elders in het land werden ook in Groningen recordaantallen Grote Gele Kwikstaarten waargenomen. Op de telpost in de Eemshaven werden tussen 28 augustus en 15 november 54 geteld met als hoogste dagtotaal zeven op 1 oktober. Vanaf half september doken verspreid over de hele provincie vogels op, bijna uitsluitend enkelingen. Favoriete plekken waren de stad Groningen, Haren en de vloeivelden bij Hoogkerk. Het ging in totaal om zeker enkele tientallen vogels.

Pestvogel

Op 27 oktober en 3 november werd één gezien in Zuidhorn en op 7 november zat één langs de Peizerweg in Groningen.

Zwarte Roodstaart

Er kwamen drie novemberwaarnemingen binnen: op 9 en 21 november werd één gezien langs de Oosterweg in Haren en op 22 november zat één in de haven van Lauwersoog.

Roodborsttapuit

Late Roodborsttapuiten zaten op 1 november op de vloeivelden van Hoogkerk, op 16 november (een mannetje) bij Noorddijk, op 17 november (een mannetje) in de Onnerpolder en op 22 november bij het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer.

Tapuit

In de laatste week van oktober werden nog enkele gezien in het kustgebied en de laatste werd gezien op 3 november op het westelijk Eemshaventerrein.

Beflijster

Tussen 15 september en 20 oktober werden 31 gezien langs de kust, voornamelijk op het oostelijk Eemshaventerrein. In het binnenland werd slechts één gezien, op 23 september in de wijk De Paddepoel in Groningen.

Kleine Karekiet

Een erg late Kleine Karekiet werd gezien in de Ezumakeeg op 30 oktober.

Sperwergrasmus

Na de drie vogels in augustus werden er nog drie gezien, waarmee het najaarstotaal op maar liefst zes komt. Op 7 september zat een juveniel langs de Kustweg in de Lauwersmeer, op 29 september werd een juveniel gevonden in een singeltje op het oostelijk Eemshaventerrein en op 2 oktober ten slotte bevond zich een juveniel in de Kleine Zwartkop-bosjes in Lauwersoog.

Tuinfluter

Op 11 november werd een erg late Tuinfluter gezien in een tuin in de wijk Beijum in Groningen.

Zwartkop

Er kwamen slechts vier novemberwaarnemingen binnen: op 6 november werd één gezien in Usquert, op 9 november twee in Lauwersoog, op 11 november drie in Beijum in Groningen en op 27 november één op het oostelijk Eemshaventerrein.

Pallas' Boszanger

Op 29 november zat één bij Beatrixoord in Haren.

Bladkoning

De eerste werd gezien op 15 september in Lauwersoog. Op 28 september werden maar liefst drie gevonden: één op het oostelijk Eemshaventerrein, één op de begraafplaats

van Hornhuizen en één in Lauwersoog. Een dag later werd één gezien op de Selwerderhof in Groningen en op 15 oktober werd wederom een gezien op het oostelijk Eemshaventerrein. Tenslotte werd er nog één gemeld op 13 november langs de Parkweg in Groningen.

Tijftjaf

In november werden slechts zes doorgegeven, maar er zullen ongetwijfeld meer zijn gezien. Op 7 november zat één bij het Nieuwe Robbengat in de Lauwersmeer, op 11 november één bij de jachthaven van Lauwersoog, op 24 november één langs de Kustweg in de Lauwersmeer en op 27 november één bij Sellingen en twee op het oostelijk Eemshaventerrein.

Siberische Tijftjaf

In Aduard liet een Siberische Tijftjaf zich goed zien en horen op 19 november. De vogel bevond zich bij de brug over het Van Starkenborghkanaal. Om voor aanvaarding door de CDNA in aanmerking te komen dient bij een veldwaarneming een geluidsopname te worden gemaakt en dat is hier helaas niet gebeurd.

Vuurgoudhaan

Er werden bijzonder veel Vuurgoudhaantjes gezien, met name van 20 september tot eind oktober. Het leeuwendeel van de vogels werd waargenomen langs de kust, voornamelijk in de Eemshaven en het Lauwersmeergebied, en in de stad Groningen, met name op de Selwerderhof.

Goede dagen waren bijvoorbeeld 27 september (meer dan 20 in Lauwersoog), 29 september (20 op de Selwerderhof) en 17 oktober (19 op het oostelijk Eemshaventerrein).

Er werden in totaal zeker meer dan 200 vogels waargenomen maar het is moeilijk om een precies getal te geven omdat veel vogels langere tijd op een plek bleven hangen en dubbeltellingen heel goed mogelijk zijn.

Baardman

In november werden tot negen op een dag gezien bij Noorddijk.

Glanskop

Er waren twee meldingen van Glanskoppen buiten de bekende broedgebieden. Op 26 september werd één gezien in het Stadspark in Groningen en op 30 oktober zaten twee op het terrein van de Hortus in Haren.

Kuifmees

Er kwamen enkele meldingen van buiten de reguliere broedgebieden binnen. Op het Esserveld in de stad werden op 30 september één en op 27 november twee Kuifmezen gezien. In Haren werden er op 30 en 31 oktober één en op 8 november twee gezien op het terrein van de Hortus en op 31 oktober twee langs de Esserlaan. In de Lauwersmeer verbleef één van 31 oktober tot 4 november in een klein perceeltje dennen in de Marnewaard.

Zwarte Mees

Dit najaar werden maar weinig doortrekkende Zwarte Mezen gezien in de provincie. Tussen 24 september en 31 oktober werden in totaal 27 opgemerkt met als hoogste dagtotaal 15 op 2 oktober in Lauwersoog. Op drie na werden alle vogels langs de kust gezien.

Pimpelmees

Op de telpost in Eemshaven werden tussen 13 september en 15 november 408 geteld, met als hoogste dagtotaal 45 op 22 oktober.

Boomklever

Buiten de bekende broedgebieden werd één gezien bij de Menkemaborg op 1 september.

Taigaboombkruiper

Op 1 en 2 november werd één gezien in een tuin in Beijum in Groningen.

Buidelmees

In het Lauwersmeergebied werden dit jaar slechts drie territoria vastgesteld. In de maanden september tot november werden regelmatig enkele gezien of gehoord bij de Vlinderbalg, het Jaap Deensgat en in de Kollumerwaard bij camping De Pomp. Op het oostelijk Eemshaventerrein werden de gehele periode regelmatig enkele gezien of gehoord in de bakken bij de centrale.

Klapekster

Er werden veel Klapeksters gezien. Van 12 tot 16 oktober zat één op het westelijk Eemshaventerrein.

Op 18 en 19 oktober zaten twee op het oostelijk Eemshaventerrein en op 20 oktober werd hier nog één gezien. Op 5 november vloog een Klapekster over de telpost. Op 18 oktober werd één gezien bij Huizinge. Op 19 oktober en rond 14 november zat één langs de Kustweg in de Lauwersmeer. Van 30 oktober tot in ieder geval 23 november verbleef één aan de westkant van het Zuidlaardermeer. Op 17 november tenslotte werd één gezien bij de NAM-locatie bij Grijskerk.

Bonte Kraai

In september werd regelmatig één gezien in de Marnewaard in de Lauwersmeer. De vogel werd vergezeld door twee hybride Bonte x Zwarte Kraaien.

Raaf

Op 13 september vloog één in noordoostelijke richting over Hoogezand en op 30 november vloog één over de A28 ter hoogte van de afslag Eelde.

Roze Spreeuw

Op 18 september werd één gemeld in een groep Spreeuwen bij de ijsbaan van Hoogkerk.

Keep

Bij Achter de Zwartten in de Lauwersmeer werd op 2 juli een Keep met uitgevlogen jongen gezien.

Frater

Vanaf 18 oktober werden op de telpost in de Eemshaven weer redelijke aantallen Fraters gezien, met bijvoorbeeld 155 op 15 november. Vanaf 25 oktober werden ze ook elders langs de kust opgemerkt. De hoogste aantallen werden gemeld van het wad bij de Emmapolder, de kwelder van de Noordpolder en de Peazemerlannen.

Witbandkruisbek

Op 23 november werd een mannetje Witbandkruisbek gefotografeerd bij Sellingen.

Kruisbek, Selwerderhof, Groningen, 25 augustus 2002.

Foto: Willem Hartholt

Op 24 november werd hier nog een overvliegende vogel opgemerkt.

Kruisbek

De gehele periode werden verspreid over de provincie nog veel Kruisbekken gezien. Op enkele plaatsen verbleven langere tijd grotere aantallen: Groningen-zuid (tot 25), Haren (tot veertig), Noordlaarderbos (tot dertig) en de bossen bij Sellingen (vele tientallen).

Ijsgors

De eerste Ijsgors werd weer gezien op 24 september op de telpost in de Eemshaven. Hier vlogen tot 15 november 214 langs, met als hoogste dagtotaal 42 op 12 november. Verder werden langs de kust slechts weinig gezien. De enige binnenlandwaarneming kwam van de telpost Zuidveld bij Sellingen, waar op 23 november één overvloog.

Sneeuwgorz

De eerste werd gezien op 18 september op de telpost in de Eemshaven. Hier vlogen tot 15 november 236 langs, met als hoogste dagtotaal 164 op 15 november. Elders langs de kust werden vanaf 21 september Sneeuwgorzen gezien, maar pas in november werden hier redelijke aantallen geteld, met name in de Rommelhoek bij de Eemshaven, op het wad van de Emmapolder en op de kwelder van de Noordpolder.

Geelgorz

Doortrekkers werden opgemerkt tussen 21

september en 27 november in de Eemshaven, de Lauwersmeer en de stad Groningen. In de Eemshaven werden tussen 21 september en 15 november 25 geteld op de telpost. Het hoogste dagtotaal bedroeg vier.

Ortolaan

Op 3 september vloog één over de telpost in de Eemshaven.

Bosgorz

Erg leuk was de waarneming van een overvliegende Bosgorz over de telpost in de Eemshaven.

Grauwe Gors

De enige werd gezien op 29 oktober op de telpost op het oostelijk Eemshaventerrein.

Exoten / escapes

Zwarte Zwaan

De Zwarte Zwaan is blijkbaar geen stoere soort om door te geven, de enige melding was op 2 oktober van een vogel bij Blijham.

Indische Gans

Tussen 7 september en 11 november werd in het Lauwersmeergebied een zestal gezien, steeds tussen grote aantallen Grauwe Ganzen. Van 22 oktober tot 3 november werd één gezien, tussen voornamelijk Grauwe Ganzen, in de Emmapolder.

Keizergans

Op 23 november werd één gemeld van het wad bij de Emmapolder.

Kleinste Canadese Gans

De gehele periode werden in het Lauwers-meergebied veel Kleinste Canadese Ganzen (minima) gezien. In september werden, met name bij het Oude Robbengat, vaak tot meer dan twintig in één groep gezien. In oktober en november werden ze meer gezien in de Bantpolder en de Anjumer Kolken. De vogels trokken altijd op met Brandganzen en er werden ook regelmatig hybriden van deze twee soorten gezien. Deze aantallen liggen beduidend hoger dan in voorgaande jaren.

Rosse Stekelstaart

Tussen 1 en 24 november werd het mannetje Rosse Stekelstaart weer enkele malen gezien in de Kollumerwaard bij camping De Pomp.

Bahama Pijlstaart

In ieder geval van 20 augustus tot 14 september zat een Bahama Pijlstaart in Polder Breebaart.

Carolina-eend

Op 18 oktober zwommen drie mannetjes op een vijver in het Stadspark in de stad. Daarvoor en daarna zijn deze vogels hier niet meer gezien.

Witte Ibis

Een Witte Ibis werd gezien op 14 tot 19 september bij Haren en op 1 oktober bij Appingedam.

Heilige Ibis

Er werd één gezien op 24 september in de Anjumerkolken.

Oehoe

Op 12 oktober vloog een ontsnapte Oehoe rond in Ter Borg alwaar de vogel op 29 oktober dood werd gevonden.

Senegalparkeriet

Op 11 september werd weer eens een Senegalparkeriet gemeld uit het Noorderplantsoen in Groningen.

De volgende personen/media leverden de afgelopen tijd de waarnemingen voor de rubriek:

Website Avifauna Groningen (avifaunagroningen.nl), Website Rommert Cazemier (Lauwersmeer.com), Menco-Jan Alsema, Bertus Arends, Theo Bakker, Herman Bekenkamp, Wim Bergman, P. van de Bijl, Harry Blijleven, Wim van Boekel, Egbert Boekema, Herman Boerma, Jan Hilco Bolhuis, Jacob Bosma, Martijn Bot, Andre Boven, Paul Bouman, Remco Bredewold, Dusan Brinkhuizen, Corneel Cantens, Joop de Carpentier, Rommert Cazemier, Mike Chung, R.Dantuma, Jan Dijk, Anne van Dijk, Klaas van Dijk, Krijn Dijkema, Koen van Dijken, R.Dijkstra, Jan Tonnis Dik, Leon Dooijes, Hester Doornbos, Rinus Dillerop, Gert Draaisma, Fre Drijfhout, Marcel Flikkema, Willem-Jan Fontijn, Mirjam van Gent, Jan Glas, P. Glas, Paul Gnodde, Bart de Groot, Marion Hagenouw, Willem Hartholt, Berry & Els Heijman, Kees Hein, John Hindrichs, Sietse van der Hoek, Rinke Hoekstra, Tijmen Hondijk, Reint Houwerzijl, Willem Hovinga, Gert Jan Huisjes, Zwanette Jager, Marnix Jonker, Klaas Kans, Giny Kasemir, Gerrit Kiekbos, Tjeerd Kiewiet, Ben Koks, Willem Kolvoort, Arjen Komdeur, Alco van Klinken, Gerard Kingma, Emo Klunder, Cuno Koopstra, Henk Kuik, Henk de Lange, Jan de Lange, Wim de Lange, Huub Lanter, Mark Leeuwerke, Leon Luijten, Date Lutterop, Guido Meeuwissen, Harm de Mooij, Bets Mooijman, Jeroen Mulder, Anneke Nieuwenhuijs, Michiel Noback, Fred van der Noord, Jurgen Norde, Ronald Nuiver, Martin Olthoff, Marianne Ooms, Klaas Ophoff, Rene Oosterhuis, Piet Pepers, Leon Peters, Wouter Peters, Jan Ploeger, Meinko Poel, Jacob Poortstra, Els Postma, Jelle Postma, Aaldrik Pot, Silvan Puijman, Rien Romijn, Jan Alex de Roos, Virry Schaafsma, Jaap Schelvis, Cor van Schijndel, Dick & Eelke Schoppers, Erik Schothorst, Arend Schraal, Jacob Schrevel, Henk van Schuppen, Reint Schut, Jans Sikkens, Aart van der Spoel, Dick Stada, Nijs Stam, Vincent Stork, Lex Tervelde, Gerard Timmer, Oane Tol, Bert van Tol, Van der Tuin, Henk Twiest, Dick Veenendaal, Dick van der Velde, Ko Veldkamp, Jan Venema, Simon Verhulst, Stefan Visscher, Erik Visser, Martin Visser, Linze Vlietstra, Marlien de Voogd, Joan van der Voort, Guus de Vries, Jos de Vries, Nico de Vries, Renze de Vries, Peter de Vrieze, Paulet van Vulpen, Ipe Weeber, Martin Weijer, Lieuwe van Welie, Marten Werkman, Harry Westerhuis, Peter van Wette, Ludolf Wieringa, J.H.Wiersma, E. van Wijngaarden, Rob van der Woude, Wim Woudman, Henk Woudsma, Fred Zandinga, Piet Zuidhof, Hiltje Zwarberg, Marjolein Zwerver.

